

Handläggare
Fredrik Jöngren
Telefon: 08-508 297 69**Till**
Trafikkontoret

Östermalmstorg, planering av torgets möblering och användning

Med anledning av stadsträdgårdsmästarens information om Östermalmstorg, planering av torgets möblering och användning önskar Skönhetsrådet anföra följande.

Vid Skönhetsrådets sammanträde den 5 februari 2024 yttrade sig rådet över förslaget till ny detaljplan för Östermalmstorg (Östermalm 2:118, SR 2024/23). Rådet hade då ett antal synpunkter på trafiklösning och möblering, vilka inte regleras med bestämmelser i detaljplan. Vid sammanträdet den 4 mars 2024 redogjorde stadsträdgårdsmästaren för Trafikkontorets planering av torgytan och svarade på rådets frågor.

Skönhetsrådet vidhåller att den vändplan från Nybrogatan som planeras i torgets nordvästra hörn är problematisk eftersom den tar stor torgyta i anspråk och dessutom tillför form som inte ansluter till torgets övriga gestaltning. Om trafiken av säkerhetsskäl ändå behöver planeras så att en vändplan är nödvändig anser rådet att den ska utformas på ett sådant sätt att den inte uppfattas som en fortsättning av gatan utan som en del i torgets helhet med en gemensam nivå i plan. Avgränsas vändplanen med pollare bör den föreslagna kantstenen med visning utgå. Organiseringen av pollarna kan vidare göras på ett sådant sätt att de samspelar med torgets form snarare än vändplanens. Likaså anser rådet att storleken på vändplanen behöver minimeras. Rådet ifrågasätter nödvändigheten i att den ska vara anpassad för 12-meters lastbilar då det har gått att lösa transport med mindre bilar på andra platser i innerstaden.

Skönhetsrådet har noterat att en diskussion pågår med torghandlarna om deras placering på torget. Rådet vidhåller sin uppfattning att den mest naturliga placeringen för dem är i anslutning till saluhallen och Nybrogatans flöde.

Trafikkontoret bör i sin hantering av torget ha en beslutad maxyta för hur mycket uteserveringen vid restaurangpaviljongen ska kunna breda ut sig. Rådet har förstått att trafikkontoret tar fram en generell vägledning för hur uteserveringar ska begränsas, vilket rådet välkomnar.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet105 35 Stockholm
Telefon
Växel 08-508 290 00
skonhetsradet@stockholm.se
skonhetsradet.stockholm

Rådet har även uppmärksammat på att en trädplantering föreslås längs med Storgatan österut från första kvarteret efter Östermalmstorg med syftet att vara ett hinder för otillåten biltrafik. Rådet anser att en trädplantering så som det presenteras, med träd mitt i gatumiljön stör

siktlinjen i gatans mitt på ett olyckligt sätt. Istället förordar rådet att den befintliga placeringen av träd vid gatans indragna fasadlinje mot Jungfrugatan behålls.

Rådet står i övrigt fast vid den argumentation som framförs i bilagan.

Bilaga till yttrande SR 2024/44

2024-02-05

Handläggare
Fredrik Jöngren
Telefon: 08-50829789

Till
Stadsbyggnadskontoret
Trafikkontoret

**Östermalm 2:118 m.fl. (Östermalmstorg), förslag
till detaljplan för del av, 2023-08343**

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet tillstyrker förslag till detaljplan med erinran om restaurangbyggnadens gestaltning och placering, vändplanens intrång på torgytan samt torghandelns placering på torget.

Anmälde ledamot M Lönnroth reservation mot beslutet enligt bilaga.

Ärendet

Syftet med föreliggande förslag till detaljplan är att möjliggöra för ett uppförande av restaurang- och kioskbbyggnader med tillhörande funktioner inom allmän platsmark. Den nya övergripande strukturen grundar sig på utformning av torget som rådde innan den tillfälliga saluhallen uppfördes.

I förslaget har en servering/restaurangbyggnad med uteservering inkluderats i den nordöstra delen av torget. Byggnadens placering och skala utgår från tidigare restaurang/serveringsbyggnad benämnd "Lisa på torget". En mindre kioskbbyggnad placeras i den sydvästra delen av torget. Sydöstra delen av torget lämnas fri för torghandel. Flera nya sittplatser tillskapas i olika former, bland annat med en grupp långa solsoffor i nordvästra delen och utplacerade större blomurnor som ska tjäna som informella sittplatser.

Fordonstrafik förbjuds mellan Humlegårdsgatan och Nybrogatan i båda riktningar. Norrifrån längs Nybrogatan kan fordonstrafik angöra torget från en vändplats dimensionerad för lastbilar, inhägnad av pollare. Tidigare parkeringsplatser längs torgets södra fasad mot torget utgår. Detaljplanen bekräftar Östermalmstorg som torg och Sibyllegatan bekräftas som gata.

Skönhetsrådet har de senaste åren yttrat sig om andra förslag till förnyelse av Östermalmstorg som presenterats: ett medborgarinitiativ i augusti 2021 och trafikkontorets förslag i februari 2022. Båda förslagens huvudsakliga idé skiljer sig från det som nu föreligger. Rådet uppskattar att föreliggande förslag bevarar

Rådet till skydd för Stockholms skönhet
105 35 Stockholm
Telefon
Växel 08-508 290 00
skonhetsradet@stockholm.se
skonhetsradet.stockholm

torgets fria siktlinje längs med axeln Storgatan/Humlegårdsgatan och att torgets grundfunktion respekteras.

Förekomsten av en restaurangpaviljong på torget är problematisk men kan accepteras. Rådet har synpunkter, dels på restaurangens placering på torget och dels på dess takgestaltning. I föreliggande förslag är byggnaden placerad för nära torgets axel. En placering närmare det nordöstra hörnet skulle ha en mindre inverkan på torgets öppenhet. Restaurangbyggnaden är förhållandevis stor och rådet ser risker med att den torgyta som verksamheten nyttjar succesivt kommer öka och att leverans- och avfallshanteringen kommer göra torget stökigt. Därför bör detta i framtida avtal med hyresgäst noga regleras så att torgets funktion som en öppen och flexibel mötesplats för alla bibehålls. Rådet uppskattar genomsiktigheten i byggnaden, men upplever det utkragande takets utformning som för stor och kraftig. Hörmpelarnas placering i fasadliv begränsar den transparenta upplevelsen. Valet av omålat trä som fasadmateriäl kan diskuteras med tanke på hur materialet åldras och om det då harmonierar med bebyggelsen runt Östermalmstorg. Valet av fasadmateriäl behöver studeras ytterligare.

Rådet anser att den föreslagna vändplanen tar en för stor del av torgets yta och därför bör utgå. En annan lösning bör utredas, exempelvis genom tidsbegränsad trafik för varutransporter enkelriktat via Humlegårdsgatan. Vändplanen tar också den yta i anspråk där torghandeln har den naturliga placeringen, i anslutning till saluhallen och det större flödet av människor på Nybrogatan. Torghandeln har en viktig funktion för torget och hamnar i föreliggande förslag ofördelaktigt med avseende på det skuggiga läget och låga flödet av förbipasserande.

Avslutningsvis anser rådet att torgytan ska hållas så ren och öppen som möjligt. Förslaget med en placering av kioskbbyggnaden så att den integreras med befintliga träd och att torgets öppenhet därmed bevaras uppskattas. Den utsmyckning med bl.a. större blomsterumror som föreslås ger i föreliggande form ett plottrigt intryck. Grönskan bör vara striktare arrangerad vilket bättre passar in på det axiala torget.

Då detaljplanen inte reglerar torgets möblering och frågor som rör upplåtelse av torgytan beslöt rådet att yttrandet även ska sändas till trafikkontoret som är ansvarig myndighet för dessa frågor.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

10535 Stockholm
Telefon
Växel 08-50829000
fredrik.jongren@stockholm.se
stockholm.se/skonhetsradet

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

10535 Stockholm
Telefon
Växel 08-50829000
fredrik.jongren@stockholm.se
stockholm.se/skonhetsradet

Rådet till skydd för Stockholms
skönhet

Remissyttrande
Dnr SR 2024/23
Sida 1 (1)
2024-02-05

Bilaga till yttrande SR 2024/23

Anmälde ledamot M Lönnroth reservation enligt följande:

”Jag reserverar mig mot Rådets beslut att tillstyrka förslaget till detaljplan. Östermalmstorgs anor är 1600-talets stadsplanering och är utformat enligt den stramhet som är renässansens stadsplaneideal. Denna stramhet har ett värde som ett historiskt arv och bör därför bevaras. Detaljplaneförslaget är en kompromiss mellan denna stramhet och dagens mera behagfulla idéer med blompottor och serveringar i olika former. Jag anser att staden i just detta fall bör göra avkall på behagfullheten och skydda stramheten. 1600-talets renässansideal kan därmed få sitt eget minnesmärke just i Östermalmstorg. Detta Östermalmstorg skulle därmed visa att innerstaden har ett rikare och mera mångfacetterat arkitektoniskt arv än bara det förra sekelskiftets gatufasader med sina pelare, statyer och krusiduller i största allmänhet.”

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

105 35 Stockholm
Telefon
Växel 08-508 290 00
skonhetsradet@stockholm.se
skonhetsradet.stockholm

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

10535 Stockholm
Telefon
Växel 08-50829000
fredrik.jongren@stockholm.se
stockholm.se/skonhetsradet

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Inga Margareta, Varg	2024-02-08
Magnus Henrik Erkki, Nerlund	2024-02-08

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

10535 Stockholm
Telefon
Växel 08-50829000
fredrik.jongren@stockholm.se
stockholm.se/skonhetsradet

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Inga Margareta,Varg	2024-03-06
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2024-03-06